

Izhaja vsak delavnik popoldne

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 144—
za pol leta K 72—

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10—

NOVI ČAS

Uredništvo in upravitelstvo v Kopitarjevi ulici št. 6 — Telefon uredništva št. 50 — Telefoni upravitelstva št. 328 —

CENE PO POŠTI:

za četrt leta K 36—
za en mesec K 12—

DELA VSKI LIST

POSAMEZNA ŠTEVILKA 80 VIN.

Dr. A. Gosar.

Reforma človeka.

Dejstvo, da se da socialno vprašanje rešiti edino e na pozitivno verskem, v našem slučaju krščanskem temelji, vodi do sklepa, da je za pravično ureditev socialnih razmer nujno potrebno prerodenje ponedincev in družev krščanstvu.

Krščanska načela pravičnosti in ljubezni do bližnjega ne smejo samo v teoriji veljati kot temelj, na katerega nanašamo vse svoje socialne zahteve, marveč jih moramo z vsemi njihovimi logičnimi posledicami vred tudi v praktičnem življenju uveljaviti. Katoličanski duh naše dobe, ki ga opažamo le pri modernem podjetniku in meščanu (buržuj-u), marveč tudi pri kmetu, obrtniku, uradniku in delavcu, mora izginiti iz človeške družbe. Resnična reformacija družabnega organizma v smislu socialističnih ciljev in zahtev pa je mogoča edino tedaj, ako se reformira in prerodi v duhu krščanstva in njegovim načelom odgovarjajočega socializma vsak posameznik v vsem svojem mišljenju, v svoji volji in svojem ravnanju.

Socializem nalaga posameznikom, da niso samo pasivni, mrtvi členi družabnega organizma, ki bi samo uživali njegove pridobitve, marveč, da po svojih močeh aktivno sodelujejo v družabnem življenju, kjerkoli je to potrebno in koristno. Socializem pomenja organizacijo, o organizaciji pa je mogoče govoriti le tam in tedaj, kjer se poedini člani tega zavedajo ter tudi po tem ravnaajo. Organizacija zahteva živih ljudi, ki vedno in povsod čutijo ter priznavajo družabne vezi, katere jih sklepajo z njihovimi tovariši v organično enoto.

Socialistični družabni red tirja od svojih članov, da ne vršijo svojih družabnih dolžnosti samo tam in tedaj, ko jih družba lahko nadzira in kaznuje njihove prestopke, marveč tudi takrat, ko jih roka družabnih organov ne more doseči. Brez tolike splošne socialne zavednosti in volje upoštevati družabne koristi, je dosledno izpeljan socialistični družabni red sanjarija, ki se ne da uresničiti.

Ne glede na to, da tudi najpopolnejši socialistični družabni red ne bi mogel zadostiti vsem resničnim potrebam in zadovoljiti vseh upravičenih želja, je iz navedenih razlogov še posebej razvidno, kako potrebna je temeljita reforma vseh nas v pravem duhu krščanstva.

Dokler bo celo krščanski svet priznaval Boga na seboj le bolj v teoriji kot v praksi, dokler bodo vladali celo v njegovem družabnem življenju mesto krščanske pravičnosti in ljubezni do bližnjega predvsem le naravni zakoni živalskega boja za obstanek, toliko časa nam bo manjkalo nujne podlage za resnično socialno-pravičen družabni red, toliko časa bo prazno naše reformativno delo in brezuspešen naš trud.

Zato pa je treba, da se moderni rod povrne h katoličanstvu ne le na zunaj, po imenu in videzu, marveč, da se preobrazi in prerodi v svojem jedru in bistvu. Tu nam ni za reformo človeka, kakor ga vidimo na ulici, v gostilni in kavarni, v gledišču in cerkvi, marveč gre v prvi vrsti za njegovo prerodenje na znotraj, v njegovi duši, v njegovem mišljenju in hotenju. Tu nas ne briga toliko, ali in kako natančno vrši kdo svoje predpisane verske dolžnosti, marveč nam je mar za to, da je človek cel katoličan, v veri in ljubezni, v besedi in dejanju.

Resnične podlage in nujnih predpogojev za pravi socializem nedostajajo povsod, v vseh krogih, stanovih in slojih. Zato pa mora biti tudi reforma v duhu krščanstva splošna in mora obsegati vse, kapitaliste in delavce, podjetnike, obrtnike in uradnike. Vse mora prekvasiti duh pravega praktičnega krščanstva, vse mora storiti dostopne socialnim idejam — toda vsem: tistim, ki govorijo o njihovih pravicah, pa tudi onim, ki povdarjajo njihove družabne dolžnosti! Največja in usodna napaka bi bila, ako bi iskali in zahtevali socialnega duha samo v enem stanu ali sloju, drugod pa se ne bi zanj brigali ter ga ne bi gojili in širili. V nas vseh živi in gorj sa-

moljubje, vsi smo nesocialni, zato se moramo vsi učiti, vzgajati in krepiti v pravem duhu dejanske krščanske pravičnosti in

ljubezni do bližnjega. To je pot, to so vrata, ki vodijo edina v deželo socializma.

Po sijajni zmagi goriških Slovencev.

Volivni izidi na Goriškem, v Istri in v Italiji.

Gorica, 20. maja. Uradnega rezultata danes o izidu volitev na Goriškem še nimamo. Ta bo proglašen jutri — v soboto popoldne, ali pa še ne, zakaj glavni volilni urad zelo počasi dela. Če pomislimo, da je celo preporno, ako je bilo napisano na glasovnicah kot preferenčni glas »Šček« ali »Scek«, potem si lahko mislimo, zakaj še do danes nimamo končnega rezultata.

Iz poluradne strani smo dobili predstojke številke, ki bodo zelo odgovarjale uradnemu izidu. Po teh številkah smo dobili:

Slovenci 39.068 glasov,
komunisti 10.131 glasov,
blok (italijanski) 5858 glasov,
socialisti 4472 glasov,
italijanska ljudska stranka 2467 glasov,
republikanci 1037 glasov.

Po teh številkah so Slovencem popolnoma zagotovljeni štirje mandati, komunistom pa en mandat. Izmed slovenskih kandidatov so najbrže izvoljeni dr. Wilfan, Šček, Podgornik in Lavrenčič, izmed komunističnih kandidatov pa Lah Tuntar, ki so mu dajali prednostne glasove v prvi vrsti Furlani.

Blokovci Tuntarja ne smatrajo za svojega in zelena jeza jih obliva, ko pomislijo, da so imeli že v rajni Avstriji svojega zastopnika na Dunaju, danes pa, ko so »združeni za vedno z materjo Italijo«, pa so brez poslanca. Veselje našega ljudstva je nepopisno, po hribih gorje kresovi, privlekli se je ponekod skrite puške na dan in streljali iz radosti. Ta zmagaja je silna moralna opora za vse primorske Jugoslovane.

Naj pa ne misli nihče, da so se izvršile volitve popolnoma brez terorja. Na nestetih krajih so streljali. Pet tolimskih ranjencev leži v goriški bolnišnici. Dekan Rojc, ki so ga fašisti siloma odpeljali, se je vrnil in je živ in zdrav v Tolminu. Na dan volitev so hoteli odpeljati tudi župnika Sedea iz Števerjana, toda farani (tudi komunisti) so se postavili zanj, da so jo fašisti kar popihali. Od župana v Štandrežu so zahtevali, naj podpiše izjavo, da njegovi

volivci ne bodo volili. Tega ni storil. Danes je v plačilo za to odstavljen.

Še hušji teror je bil oni tih teror volilnih komisarjev, ki so uporabljali vsako najmanjšo stvarico, da so zavlekli volitev ali zavrgli glasovnico. Taki nezaslišani, protizakoniti slučajji so se vršili na vsakem volišču. Bili so gotovo komisariji v to svrhu poučeni.

Da bi se volitve razveljavile, o tem ni govora, ker so protizakonitosti vganjali ravno oni, naše ljudstvo pa se je pokazalo resno in disciplinirano. To upanje, ki niti upanje ni, je samo balzam na težke rane. Naše ljudstvo pa je samozavestno kot še nikoli prej.

Trst, 19. maja. Uradni rezultat »volitev« v Istri, kjer se je udeležilo volitev samo 47 odstotkov (45.000 volivcev je ostalo doma), je sledeči: Ital. Blok: 28.944 glasov; Republikanci 2676 glasov; socialisti 3621 glasov; komunisti 3697 glasov; Jugoslovani 9852 glasov. Potemtakem je dobil blok pet mandator, a Jugoslovani, ki so v Istri v ogromni večini, enega, namesto da bi dobili štiri.

Rim, 19. maja. Uradni izidi še niso vsi znani, toda s precejšnjo gotovostjo se lahko ugotovi število mandatorov te ali one stranke, gre le par števil razlike. Italijanska ljudska stranka dobi 106—107 mandator; socialisti 122—123 mandator; liberalci 273 mandator. (Tu so vštete vse meščanske stranke, tudi fašisti, ki jih je kakih 25. To so tako zvane ustavotvorne stranke, a med temi je mnogo skupin s precejšnjo opozicijo proti Giolittiju. Na primer Nittijanci.) Avtonomni socialisti dobe en mandat, komunisti 15—16 mandator, republikanci 7 mandator, Jugoslovani pet mandator, Nemci štiri mandate. — Liberalci vseh barv, ki dobijo sedaj okrog 273 mandator, so jih prej imeli 239. Ljudska stranka je imela prej 100 mandator, socialisti 138, komunisti 18 in republikanci 13. — Opozicija bo tedaj tudi v novem parlamentu silno močna in kar je velikega pomena, zelo srdita radi zadnjih dogodkov.

Spor med zavezniki glede Šlezije.

Ako nastopi Nemčija proti Poljakom, nastopi Francija proti Nemčiji.

LDU Pariz, 20. maja. (DunKU) »Eclair« javlja: Briand je nekemu novinarju, ki ga je interviewal o včerajšnjem poročilu »Tempsa« glede vprašanja angleške vlade, ali namerava Francija zasedati ruhrsko ozemlje, odgovoril tako-le: Vprašanje ni bilo stavljeno tako izrečno. On sam tudi ni sprejel nobenega poseta in ni imel prilike, da bi se osebno izrazil o tem vprašanju. Ako bi Nemčija intervenirala v Gornji Šleziji, se določeno postopanje Francije ne izpremeni. Vsak pokret Nemčije bo imel za nujno posledico pokret Francije.

LDU Pariz, 20. maja. (Havas) Ministrski predsednik Briand je včeraj obve-

stil angleško vlado, da je pripravljen, priti k seji vrhovnega sveta, ki bi se vršila v Boulogne sur Mer, toda šele, ko bo končana sedaj vršena se debata v zbornici in ko bodo interesirane vlade oskrbljene s tehničnimi pripomočki, ki so potrebni za rešitev razmejitve v Gornji Šleziji.

LDU Pariz, 20. maja. (Havas) Poslaniška konferenca je vzela na znanje poročila medzavezniških komisij v Gornji Šleziji in v smislu pariških sklepov odobrila nekaj poročil medzavezniškega vojaškega komiteta v Versaillesu o podrobnostih izvedbe versailleske mirovne pogodbe glede določb, ki se tičejo vojne in zrakoplovstva.

Avstrija se boji za Koroško.

Avstrijska izjava proti Pašiču.

LDU Dunaj, 20. maja. (DunKU) »Politische Korrespondenz« piše: Po vesti iz Ljubljane je jugoslovenska delegacija razmejitvene komisije za določitev meje med Avstrijo in Jugoslavijo danes predlagala predsedništvu komisije, naj se na bivšem glasovalnem ozemlju na Koroškem določi Drava kot meja med obema državama. Tudi iz poročil, ki jih je podal jugoslovanski minister Pašić v seji konstituante dne 18. t. m., je razvidno, da se Jugoslavija trudi sprožiti znova celo vprašanje. G. Pašić je pri tej priliki omenil noto, ki jo je njegova vlada poslala veleposlaniški konferenci v Pariz in v kateri naglašala, da je edina naravna meja med Avstrijo in Jugoslavijo reka Drava. Iz govora g. Pašića se da sklepati, da je jugoslovansko vlado do tega koraka napotilo dejstvo, da je v gornješlezkem vprašanju ententa baje začela

uporabljati nova načela. Dasi je govor jugoslovanskega min. predsednika doslej znan le v izvlečku, se more takoj videti, da njegovo presojevanje izida ljudskega glasovanja na Koroškem in mednarodno priznanih posledic izvira iz napačnega stališča. V gornješlezkem vprašanju obstoja jo nasprotujoča si mnenja glede določb mirovne pogodbe, ki se nanašajo na interpretacijo izida plebiscita. Toda o tem ne more biti govora glede glasovanja na Koroškem, čigar izid je vrhovni svet priznal. Zaradi tega je izid plebiscita postal del mirovne pogodbe, proti kateremu ni priziva. V razpravo vzrokov, zakaj je glasovanje za Jugoslavijo izpadlo neugodno, se nam tukaj ni treba podrobneje spuščati. Zadoštuje opozoriti, da se je glasovanje vršilo pod mednarodnim nadzorstvom in da so vsled njegovega neoporečnega poteka nad-

zorovalne države izrekle postopanju Avstrije svoje priznanje. Nadalje ne smemo prezreti, da so jugoslovenska oblastva upravljala to ozemlje do glasovanja, vsled česar je odpadla vsaka možnost, da bi odredbe avstrijskih oblastev vplivale na prebivalstvo. Primera s plebiscitom v Gornji Šleziji že zaradi tega ne drži, ker se na Koroškem ni glasovalo po občinah in ker dotične določbe mirovne pogodbe izrečno poudarjajo, da je izid plebiscita odvisen od večine glasov, ki so bili oddani na vsem glasovalnem ozemlju. Ravnotako določa mirovna pogodba, da nastopi avstrijska vlada po sporazumu s plebiscitno komisijo svojo posest, ako izpade glasovanje ugodno za Avstrijo. Popolnoma naravno je zaradi tega stališče, ki ga zavzema avstrijska vlada napram stremljenjem, ki jih ne kaže samo omenjeni govor g. Pašića, marveč tudi vse prejšnje postopanje jugoslovenske javnosti, in ki se nanašajo na razveljavljenje gotovih posledic, izvirajočih iz st. germainske mirovne pogodbe. Stališče avstrijske vlade se opira na mirovno pogodbo, na izid ljudskega glasovanja na Koroškem in na odločbo vrhovnega sveta, ki jo je sprejel baš vsled tega.

Koniec stavke železničarjev na zasedenem ozemlju.

Ljubljana, 21. maja. Obratno ravnanje južne železnice objavlja: Z današnjim dnevom je končana železničarska stavka v Julijski Benečiji. Od jutri naprej vozijo vsi brzovlaki in osebni vlaki kakor pred ukinjenjem. Sprejemanje tovorov je še nadalje ukinjeno radi velikega zaostanka za Italijo. Izvzeto je brzovozno in ekspresno blago ter živila.

Iz konstituantne.

Govor dr. Gosarja.

Belgrad, 20. maja. Sejo ustavotvorne skupščine je otvoril predsednik dr. Ribar ob pol 5. uri popoldne. Prečitale so se zahteve po izročitvi sodišču poslancev Petra Gjurgjevića in Dušana Čekića. Sledile so nato prošnje in pritožbe ter vprašanja na ministre. Zatem je zbornica prešla na dnevni red: Razprava o II. poglavju ustave.

Prvi je govoril poslanec dr. Andrej Gosar (Jugoslov. klub), ki je obrazložil, kako si zamišlja njegov klub člen, ki govori o enakosti državljanov pred zakonom in oblastmi ter o osebni svobodi. V današnjem pravnem redu obstoji pravica in enakost le v toliko, v kolikor obstoji enakost imetja. To se pravi, da nimajo oni, ki nimajo imetja, pravega varstva pred zakonom. Govornik je potem opozarjal na to, da ženske ne uživajo enakosti in prave osebne svobode. Radi tega zahteva za ženske volivno pravico ter vpliv na zakonodajstvo. Obširno je govoril o pravicah posameznih stanov, zlasti kmetov in delavcev. Vprašanje smrtni kazni je težko rešiti v načelu. Ako je že v ustavnem načrtu naznačeno, da se smrtna kazen za čisto politične delikte ne more določiti, potem je nelogično, da se v tem principu dela izjema v slučajih atentatov na vladarja, kakor tudi v onih, ki jih predvideva vojaški kazenski zakon. Zatem je obširno govoril o veri, ki je največjega pomena za družbo in moralno. Radi tega mora država ne samo priznati važnost vere, temveč mora ravno tako zavarovati ravnopravnost vseh konfesij. Svobodi vesti in vere nasprotuje določba, ki zabranjuje svobodno obhajevanje poedinih veroizpovedi z njihovimi poglavari izven državnih mej. Ako imajo kulturna društva to pravico, potem jo ima tudi cerkev. Mesto kancelparagrafa bi bil bolj umesten paragraf za kapitaliste, ki imajo mnogo več vpliva na one, ki so od njih odvisni. Govoril je nato o tisku in šolah ter je zagovarjal načelo, da je treba pustiti starem vpliv na vzgojo otrok in da ne sme država postopati samovoljno.

Za dr. Gosarjem je govoril samostojnež D. Drogenik, ki je vezal otrobe in svoj napisani govor tako slabo bral, da so mu poslanci začeli klicati: »Pustite, da vam rajši prebere tisti, ki vam je govor spisal!«, kar je zbudilo velik smeh.

Na koncu je govoril republikanec Gjonović, ki se zavzema za večjo državljansko svobodo, kakor jo dovoljuje vladni načrt ustave.

Seja je trajala do 8. ure zvečer in se bo nadaljevala v soboto ob 9. uri dopoldne.

Politični dogodki.

Wranglovo vprašanje. Mi smo svoje stališče napram beguncem iz Rusije že jasno označili. Nesrečnejšem iz dežele, ki je središče Slovanstva, ne smemo niti odrekati varnega zavetišča niti je treba misliti na plačilo v denarju, ako so še v veljavi načela brezkoristnega človekoljubja. Toda stvar začena zadnje čase dobivati drugo lice. Kakor nalašč se v naši državi stekajo najreakcionarnejši krogi bivše caristične Rusije, se snuje nekako centralno glasilo in baje tudi propagandno središče za restavracijo monarhije. Mi tudi monarhistom dajemo radi zavetja, saj prepričanje je sveta stvar, toda da bi naša država iz sredstev prebivalstva plačevala caristično propagando in jo indirektno podpirala, to pa ne gre. Najbolj je pomisleka vredno dejstvo, da je naša vlada meni nič tebi nič sprejela Wrangla s celim njegovim generalnim štabom, ki je baje izvanredno številčen, ne da bi javnosti pojasnila pogoje. Če mislijo ti ljudje v naši državi obdržati svoje visoke vojaške in civilne čine, ki so pravzaprav danes čisto brezpredmetni, če mislijo osnovati pri nas monarhistično propagandno centralo in zato vleči iz našega zaklada podporo, morajo zastopniki ljudstva reči ne! Mi o tej stvari zaenkrat ne bomo obširno pisali, dasi je material ogromen, opozarjamo pa našo vlado, da se lahko v Parizu informira, kaj je Wrangel pravzaprav imel s Francijo in zakaj se ga Francozi tako branijo, dasi se je bojeval na Krimu zanje. Sliši se nekaj, da hoče naša vlada Wranglovo vojsko uporabiti pri orožništvu, toda mi bi vlado resno opomnili, naj bo pri izbiri zelo, zelo zbirčna, kajti iz tega bi se utegnile roditi jako neprijetne posledice. Wranglovo kozake si je treba vsakega posebej ogledati z mikroskopom. Kar pa se monarhistične restavracijske politike tiče, je gotovo vsakega neprijetno dirnilo, da se v Belgradu objavljajo oficijelni porastosi za Nikolaja. Nesrečni, zločinski umorjeni car zasluži spomin in pieteto, toda v listih takih prireditelj ni treba prav nič razbojnati, ker so privatna zadeva krogov, ki stoje Romanovim iz rodbinskih in drugih ozirov blizu, ostale javnosti pa se ne tičejo, ampak zamorejo vzbuditi samo vtis demonstracije za carizem in nič drugega. Vlada bi bila z ozirom na mednarodni položaj lahko malo bolj previdna, kajti če se sovjetska Rusija le obdrži, nam vse te reči ne bodo nič koristile, niti ne, če zmagajo v Rusiji zopet demokrati. Na restavracijo carstva v Rusiji pa računajo lahko samo prismojenci, ne pa resni ljudje. Rusi so nam nesrečni bratje, ki jim pomagamo, dokler moremo, ampak za to pa smemo zahtevati, da pri nas opustijo vsako propagando in nam ne otežijo našega mednarodnega položaja, temveč si vsak poiščejo koristno delo. Vlada pa naj jih na to opomni, ne pa da še protežira reakcionarne fantazije.

»Lopov« Pribičević pred sodiščem. Na zadnji seji zagrebškega občinskega sveta je dr. Stožir imenoval Pribičevića lopova. Ta je vsled tega vložil tožbo. Razprava se je vršila včeraj in predvčerajšnjim. Dr. Stožir je nastopil dokaz resnice, kjer dokazuje Pribičeviću, da je ponudil dr. Drinkoviću denar, da bi ga podkupil, da je najel množico, ki naj bi ubila Radića in navaja še več slučajev, ki naj bi dokazali, kako nepoštenih sredstev se je Pribičević posluževal v politiki. Vključil temu je bil dr. Stožir obsojen na dva meseca ječe. — Zanimivo je pri tej pravdi to, da je bil dr. Stožir pozvan samo na zasliševanje in ne na glavno razpravo, vsled česar se ni mogel pripraviti. Dalje je karakteristično za objektivnost sodišča to, da je Pribičević tožbo vložil 13. t. m. in je bila še isti dan rešena in odpravljena. Dr. Stožir je vložil ničnostno pritožbo.

Dnevni dogodki.

— Birma v kamniški dekaniji se bo vršila po naslednjem redu: Kamnik, v nedeljo 22. maja; Tuniče, v torek 24. maja; Domžale, v nedeljo 29. maja; Dob, v ponedeljek 30. maja; Rova, v torek 31. maja; Homec, v sredo 1. junija; Nevlje, v četrtek 2. junija; Sela, v petek 3. junija; Šmartin, v soboto 4. junija; Zg. Tuhinj, v nedeljo 5. junija; Špitalič, v ponedeljek 6. junija; Motnik, v torek 7. junija; Vranja peč, v sredo 8. junija; Mekinje, v četrtek 9. junija; Stranje, v petek 10. junija; Gozd, v soboto 11. junija; Mengeš, v nedeljo 12. junija; Komenda, v torek 14. junija; Vodice, v sredo 15. junija.

— Državna posredovalnica za delo. Pri vseh podružnicah »Drž. posred. za delo« v Ljubljani, Mariboru, Ptuju in Murski

Soboti je iskalo v preteklem tednu od 8. do 14. maja t. l. dela 241 moških in 82 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 283. Promet od 1. jan. do 14. maja 1921 izkazuje 11.136 strank, in sicer 5744 delodajalcev in 5392 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 2363. Dela iščejo: pisarniške moči, kovinarji, peki, mlinarji, mesarji, kurjači, strojniki, natakarji, natakarice, trg. sotrudniki in sotrudnice, dninarji, dninarice, poljski delavci, mizarji, kolarji, bojn. strežnice, vzgojiteljice, vajenci. V delo se sprejmejo: hlapi, dekletke, zidarji, tesarji, mizarji, čevljarji, strojni ključavničarji, soboslikarji, blagajničarke za hotel, vzgojiteljice, služkinje, kuharice, vajenci itd.

— Zrebanje avstrijskih nakaznic drž. zaklada iz leta 1914. Interesenti se opozarjajo na razglas delegacije min. financ v Ljubljani št. 2020/Val. v Uradnem listu o izidu sedmega zbiranja avstrijskih 4½% nih davka prostih razdolžnih nakaznic drž. zaklada iz leta 1914.

— Razbojniška grozodejstva v vzhodni Bosni. V južnih delih naše države vladajo naravnost srednjeveške razmere. Ni ga dneva, da ne bi pisali listi o novih ropih, ubojih in tatvinah. Pretekli teden so razbojniki zasedli cesto med vasicama Metaljko in Kovači in počakali na poštni voz, ga oropali, potnike pa zajeli. Dve orožniški patrulji so zajeli in pobili. Enemu orožniku se je posrečilo pobegniti in ta je na lice mesta pripeljal oddelek vojaštva. Vnela se je prava bitka, v kateri so roparji premagali vojske in jih do zadnjega usmrtili. Edino vozniško pošto so pustili živga in mu dali pismo, v katerem zahtevajo, da naj Srbi več ne internirajo in mučijo »turški« familij. Za razbojnike je veliko število vojaštva. — Tukaj bi bilo potrebno, da g. Drašković pokaže svojo močno roko.

Ljubljanski dogodki.

Iz Zborovanje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov. Včeraj je prispelo v Ljubljano nad 250 inženjerjev in arhitektov iz cele Jugoslavije. Ljubljanski kolegi in občinstvo jim je priredilo priskrben sprejem. Želimo, da bi zborovanje tega za razvoj naše industrije važnega stanu imelo popoln uspeh.

Iz Električna cestna železnica. Iz krogov uslužbencev cestne železnice smo prejeli: Uslužbenci cestne električne železnice se nahajajo v mezdnem gibanju. Vložili so spomenico, v kateri zahtevajo zvišanje plače in sicer na ta način, da se cena voznim listkom, ki stane sedaj 1 K 60 vin., zviša na 2 K. Povišek 40 vin. naj bi se potem razdelil med uslužbenca. To napako so naredili uslužbenci le zato, ker mislijo, da bi drugače ne dosegli ničesar. Prepričani smo, da so zahteve uslužbencev, da se jim prejemki zvišajo, upravičeni, prepričani smo pa tudi, da so cene voznih listkov že sedaj pretirane in je 1 K 60 vin. za vožnjo teh par postajic več kot preveč. Zato zahtevamo, da se židovska družba prisili, da ugotovi zahtevam svojih nastavljenecv, ne da bi povišala cene vožnji. Da to lahko stori, ne da bi pri tem trpela kako zgubo, naj dokaže sledeče: Ko je bil v jeseni ob priliki zadnjega meznega gibanja sklican shod, se je obratni vodja inženjer To-

E. Bulwer: Poslednji dnevi v Pompejih.

S temi besedami je namignil enemu izmed strežnikov ter mu nekaj zašepetal; suženj je odšel in se kmalu povrnil z majhnim vrčem, v katerem so se nahajale pločice, ki so bile skrbno zapečatene in očividno popolnoma slične drugi. Vsak gost si je moral kupiti eno teh pločic za najmanjši srebrni denar; to je bila nekaka loterija (ki je bila najljubša zabava cesarja Avgusta, ki jo je vpeljal), katere šaljivost je obstojala v neenakosti in včasih neprimernosti daril, katerih značaj in znesek je bil na pločicah označen. Tako je n. pr. pesnik kislega obraza potegnil eno svojih lastnih pesmi (noben zdravnik ni nikdar manj radovoljno povzvil svoje lastno zdravilo!); vojak je potegnil škatljico lasnih igel, kar je dalo povod novim dvopimom o Herkulu in preslici; vdova Fulvija je dobila veliko pitno čašo; Julija zaponi za moške in Lepid škatljico ženskih lepotil. Najprimernejši dobiček je potegnil igralec Klodij, ki je zardel od jeze, ko je dobil nepravne kocke. Splošno veselost, ki so jo vzbudili ti dobitki, je motil dogodek, ki so ga vsi smatrali kot slabo znamenje. Glavk je namreč potegnil najbolj dragoceni dobiček, majhen mramornat kip Fortune, lepo grško delo; ko mu ga pa je hotel suženj izročiti, mu je padel iz rok in se razletel na kosce.

Mraz je spreletel zbrano družbo, vsakdo je nehoti poklical bogove na pomoč, da odvrnejo slabo znamenje.

Samo Glavk je ostal miren, četudi je bil morebiti ravno tako oraznoveren, kakor ostali.

man izrazil, da je dobil z Dunaja obvestilo, da je družba pripravljena zvišati plače, če ji mestni magistrat dovolí obenem zvišano tarifo. Ker pa so delavci zahtevali, da se tudi v nasprotnem slučaju ugodi njihovim zahtevam, je dejal, da bo o tem poročal na Dunaj in da je prepričan, da bo družba ustregla uslužbencem, ker ji itak preostane dovolj denarja. Ravno tisti mesec je znašal čisti dobiček nad 80 tisoč kron. Magistrat je takrat dovolil povišanje tarife in sicer za 60 vinarjev, od katerih naj bi slo 20 vin. za delavske deleže. S tem povišanjem pa se je koristilo samo družbi, kajti ona je od 40 vinarjev namenila za zvišanje plač tako malenkosten procent, da ni niti omenjanja vreden. 20 vinarjev namenjenih deležem za uslužbenca pa se razdeljujejo ne na vse enako, temveč po plačah. Kdor ima več plače, dobi več poviška. Tako dobe nekateri gospodje — kot vojni mojster Nabershuber in ključar Wach, ki pa poleg tega vlečeta lepe denarje za »posebne« ure, — ki imajo že itak masne plače, prav lepe deleže. To razdeljevanje deležev je nepravilno in zahtevamo, da se uredi enako za vse. Omnimo še, da se družba vedno izgovarja, da porabi za popravilo voz toliko denarja, da ji ni mogoče zvišati plač. Ta izgovor pa ne drži, kajti med vojno je poslala družba z Dunaja par starih priklopnih voz, ki pa so že zdavnaj popravljeni. Zato ponovno zahtevamo, da družba upravičene zahteve uslužbencev sprejme, ne da bi povišala ceno voznih listkov.

Iz Opuštevitev poštne nabiralnice Karolinska zemlja. S 1. majem t. l. se je opustila poštna nabiralnica Karolinska zemlja

v področju dostavnega okraja poštnega urada Ljubljana 1.

Iz Koncert v hotelu Tivoli bo v soboto popoldne od 4. do pol 9. ure zvečer in v nedeljo od 10 do 1. ter popoldne od 4. do 9. ure. Vstopnina prosta. (K)

Naša društva.

d šentjakobsko prosvetno društvo vabi vse svoje člane in članice k društveni sv. maši na Rožniku v torek, 24. t. m. ob šestih zjutraj. Pri sv. maši bo pel društveni zbor. Ob skrajno slabem vremenu se preloži sv. maša na kesnejši čas.

SPOR MED ZAVEZNIKI.

Belgrad, 21. maja. (Izv.) Na včerajšnji seji konstituante je prišlo med ministrom Trifkovićem in predsednikom dr. Ribarjem do ostrega spora. Minister Trifković je očital dr. Ribarju, da ni dovolj ostro nastopil proti komunistom in še več drugih nepravilnosti. Dr. Ribar je hotel takoj podati svojo demisijo, a so ga prijatelji pregovorili, da je opustil to namero.

KOMUNISTI ZAHTEVAJO.

Belgrad, 21. maja. (Izv.) Komunistični klub je sklenil, da bo zahteval od ministrskega sveta takojšnjo upostavitve delavskih sindikatov in garancije, da bodo v bodoče lahko nemoteno vršili svoje delovanje.

Odgovorni urednik Anton Marinček.
Izdaja konzorcij »Novega časa«,
Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Cunard Line

VOZNI RED brzoparobrodov za Severno Ameriko in Canada. CHERBOURG—NEW YORK—CANADA.

Spremembe se pridržijo brez posebne objave.

Največji in najhitrejši parobrodi na svetu.	Od Cherbourga do New Yorka		Parobrod	Največji in najhitrejši parobrodi na svetu.
	sobota	21. maja	Imperator	
	sobota	28. "	Mauretania	
	sobota	4. junija	Aquitania	
	sobota	18. "	Imperator	
	četrtek	23. "	Saxonia *)	
	sobota	25. "	Aquitania	

Informacija za potnike: Legitimacije: Vsak potnik mora imeti predpisani potni list, vidiran od najbližjega ameriškega konzulata (Zagreb, Jezuitski trg 1), dalje od konzulov istih držav, skozi katere se mora potnik voziti do luke ukrcanja. — Do nadaljnega se morajo vsi potniki II. in III. razreda podvreči 12 dnevni karanteni v luki ukrcanja, vsled tega je potrebno, da se potniki, ki potujejo preko Cherbourg-a zglase za odhod pri zastopstvu 18 dni in oni, ki potujejo preko Trsta 14 dni pred odhodom parnika.

*) Parobrod »Saxonia« vozi do luke Halifax (Canada).

Natančnejša pojasnila daje:

Zastopstvo Cunard Line, Ljubljana, Keletovska ulica 26.

»Draga Neapolitanka,« je nežno zašepetal k Jone, ki je obledela kakor razdrobljeni marmor sam, »jaz sprejemem to znamenje. Ono namreč pomeni, da mi Fortuna ne more dati ničesar več, ko sem zadobil tebe — ona razbije svojo lastno podobo, ko me oblagodari s tvojo!«

Da izbrise utisek, ki ga je naredil ta dogodek v družbi — ki se je z ozirom na njihovo izobrazbo zdela čudovito praznoverna, ako ne bi še dandanes pri kakem izletu videli kako gospo, katero zapusti vsa dobra volja, ako odide poslednja izmed trinajstence iz sobe — je sedaj Salust ovenčal svojo čašo s cveticami in napil pogostitelja. Tej združici je sledila napitnica na cesarja in potem, ko so s poslednjo kupico prosili Merkurja, da jim pošlje sladko spanje, so zaključili s poslednjo daritvijo zabavo in se razšli.

Vozovi in nosilci so bile v Pompejih malo v rabi, deloma radi velike ožine ulic, deloma radi tega, ker mesto ni bilo veliko. Večina gostov je zopet obula svoje sandale, ki so jih bili izzuli, ogrnili svoje plašče in v spremstvu svojih sužnjev peš zapustili hišo.

Ko je mejtem Glavk videl Jone oditi, se je obrnil proti stopnicam, ki so vodile doli v Julijine sobe; sužnja ga je peljala do neke sobe, v kateri je že našel sedeti trgovčev hčer.

»Glavk,« je rekla in povesila svoje oči, »vidim, da v resnici ljubiš Jone — ona je zares krasna!«

»Julija je čarobna in velikodušna,« je odvrnil Grk. »Da, jaz ljubim Jone; želim, da bi med vsemi mladeniči, ki ti dvorijo, imela vsaj enega tako odkritosrčnega čestilca.«

»Prosim bogove, da bi mi to naklonili!« Glej, Glavk, ti biseri so dar, ki ga podam tvoji nevesti; Junona naj ji dodeli zdravje, da jih bo mogla nositi!«

S temi besedami je položila v njegove roke škatljico, v kateri se je nahajala niz biserov precejšnje velikosti in vrednosti. Tako zelo je bila navada, da so ljudje, ki so se nameravali poročiti, sprejemali take darove, da je mogel imeti Glavk malo pomislekov proti sprejemu ovratnega nakita, četudi je ponosni in galantni Atenec sam pri sebi sklenil, da povrne darilo s trikrat toliko vrednim. Julija pa je prekinila njegovo zahvalo in vlila v majhen kozarec nekoliko vina.

»Pil si mnogo napitnice z mojim očetom,« je rekla in se nasmehnila, — »sedaj pa pij še eno z menoj. Na zdravje in srečo tvoje neveste!«

Dotaknila se je z ustnicami svoje čaše in jo nato podala Glavku. Običaj je zahteval, da je moral Glavk izpiti vso vsebino; in tako je tudi storil. Ker Juliji ni bila znana prevara, katero je Nidija zagrešila, ga je žarečih oči opazovala; akoravno ji je čarovnica povedala, da se učinek morebiti ne pojavi takoj, se je vseeno zagotovo nadejala hitrega učinka in korist svojih čarov. Razočarana pa je bila, ko je videla, kako je Glavk hladno postavil čašo nazaj in se pogovarjal z njo z istim nespremenjenim, vendar nežnim glasom, kakor prej. In četudi ga je zadrževala toliko časa, dokler se je spodobilo, se njegovo obnašanje vseeno ni spremenilo.

»Pa jutri,« si je mislila in veselo premagala svoje razočaranje, »jutri, žal za Glavka!«

Zal zanj, zares!